

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.472/2017/6.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Kovács Zsuzsanna bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Czudar Balázs

Az alperes:

Az alperes képviselője:

Dr. Szabó S. Attila ügyvéd

A per tárgya:

Közérdekű adat kiadása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Az alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 32.Pf.20.382/2016/14-II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 69.P.21.687/2015/19.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 12.700 (tizenkettőezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A Magyar Energetikai Hivatal 2010. március 1-jén hozott 112/2010. számú határozatával az ..-t jelentős piaci erőfőlénnel rendelkező engedélyesnek minősítette. Az .. Egyedüli részvényese 2013. szeptember 30-ig az ..volt. 2013. október 1. napjától az ..neve az

alperesi társaság nevére változott, egyedüli részvényese az .. lett. A társaság fő tevékenysége változatlanul üzem-, tüzelőanyag nagykereskedelem.

- [2] A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (MEKH) 2014. július 30-án kelt 2452/2014. számú határozatával az alperest 10.000.000 forint bírság kiszabása mellett kötelezte arra, hogy a határozat jogerőre emelkedését követő 8 napon belül mellékelje a 2012. május 1. napját követően kötött, kiegészített vagy módosított egyetemes szolgáltatás és a nem egyetemes szolgáltatás keretében vételező felhasználók ellátását - közvetlenül vagy közvetve - biztosító földgáz beszerzési szerződéseinek vagy módosításainak másolatát.
- [3] Az MEKH 2014. július 30-án kelt 2453/2014. számú határozatával az alperest 10.000.000 forint bírság kiszabása mellett kötelezte arra, hogy a határozat jogerőre emelkedését követő 8 napon belül nyilatkozzon, valamint hitelt érdemlő dokumentumokkal igazolja egyrészt az 1996 novemberében kötött hosszú távú importszerződés és annak módosításai alapján 2013. évben vásárolt földgáz számlával igazolt mennyiségeit és ellenértékeit, másrészt a 2013. évben vásárolt földgáz számlával igazolt mennyiségeit és ellenértékeit valamely, a felperes által csatolt határozat szövegéből kitakart szerződéses partnerrel kötött egyéb szerződések és módosításaik alapján.
- [4] Az MEKH 2015. január 22-én kelt 141/2015. számú határozatával 20.000.000 forint bírság kiszabása mellett ugyancsak 8 napos határidő tűzésével az alperest arra kötelezte, hogy nyilatkozzon és hitelt érdemlő dokumentumokkal igazolja a 2014. január 1. napjától 2014. augusztus 31. napjáig tartó időszakban vásárolt egyetemes szolgáltatás és a nem egyetemes szolgáltatás keretében vételező felhasználók ellátását - közvetlenül vagy közvetve - biztosító földgáz számlával (számlamásolattal) igazolt mennyiségeit és ellenértékeit havi bontásban, szerződésenként (külön szerződésenként feltüntetve az azonos partnerrel, de más szerződéses feltételek - pl. más indexálású árazás - mellett átvett földgázt), azon belül betáplálási pontonként (ideértve a tárolói betáplálási pontot).
- [5] A Fővárosi Törvényszék 2015. szeptember 9-én kelt 3.Pf.650.051/2015/4. számú jogerős ítéletével a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletét megváltoztatta és a 2452/2014. számú határozatot hatályon kívül helyezte. Az MEKH a felperes közérdekű adatszolgáltatás iránti kérelmére 2015. október 1-jén kelt iratában közölte a felperessel, hogy a határozatokkal szemben az alperes bírósági felülvizsgálatot kezdeményezett, amelynek folyamatban léte ellenére az alperes részben eleget tett a végzésekben írt felhívásoknak, melynek során a 2452/2014. számú határozatnak eleget tett, bár nem a kért formában szolgáltatatta az adatokat; a 2453/2014. számú határozatban foglalt kötelezettségének részben eleget tett; a 141/2015. számú határozatban részletezett adatokat az MEKH egy hatósági ellenőrzés keretében megkapta.

- [6] A felperes ezt követően az alperes vezérigazgatójához 2015. március 10-én kézbesített levelében közérdekű adat kiadására hívta fel azt alperest, igényét három pontban foglalta össze. Az alperes 2015. március 17-én e-mail útján megtagadta a kért adatok kiadását, amelynek indokaként azt jelölte meg, hogy az alperesi társaság 2013. szeptember 30-ig az ..néven az .. kizárólagos tulajdonában állt, így az ezen időpontot megelőzően megkötött szerződések az állam tulajdonosi mivoltának hiányára tekintettel nem adhatók ki közérdekű adatként, az üzleti titoknak minősülnek. Közölte továbbá, hogy az adatok kiadása az alperesi tevékenység végzésére nézve aránytalan sérelmet okoz. Közölte továbbá, hogy a kérelemnek megfelelő összefoglaló adatbázis nem létezik. A felperes ezt követően keresettel fordult a bírósághoz, amelyhez a kereset 2015. április 20-án érkezett meg.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [7] A felperes pontosított keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze arra, hogy elektronikus úton küldje meg a felperes részére közérdekű adatként az alperes által 2012. május 1. napja és 2014. december 1. közötti időszakban kötött kiegészített vagy módosított egyetemes szolgáltatás és nem egyetemes szolgáltatás keretében vételező felhasználók ellátását - közvetlenül vagy közvetve - biztosító földgáz beszerzési szerződéseit vagy szerződésmódosításait, illetve a földgáz beszerzési szerződéseknek a felekre, a szerződés időpontjára, a szerződéses időszakra, a szerződött mennyiségre és az adásvétel értékére vonatkozó adatokat tartalmazó összefoglaló kimutatást. A felperes kérte továbbá a 2013-as és a 2014-es év egészére az akkor vásárolt egyetemes és nem egyetemes szolgáltatás keretében vételező felhasználók ellátását - közvetlenül vagy közvetve - biztosító földgáz számlával (számlamásolattal) igazolt mennyiségeit és ellenértékeit havi bontásban, szerződésenként (feltüntetve a szerződéses partnereket, továbbá külön szerződésenként feltüntetve az azonos partnerrel, de más szerződési feltételek - pl. más indexálású árazás - mellett átvett földgázt, azon belül betáplálási pontonként (ide nem értve a tárolói betáplálási pontot).
- [8] A felperes a 2016. január 25-ei elsőfokú tárgyaláson előadta, hogy megelégszik azzal, ha a kért szerződéseket az alperes a birtokába adja, továbbá bármilyen formájú összefoglaló kimutatást ad át az egyetemes és a nem egyetemes szolgáltatás szerinti bontásban.
- [9] A felperes keresetében előadta, hogy az adat közérdekű jellege független az annak keletkezésekor fennállott tulajdonosi viszonyoktól. Azzal, hogy az alperes közvetetten állami tulajdonba került, az alperes közpénzből gazdálkodik, így a tartós jogviszonyokra vonatkozó adatok közérdekű adatokként nyilvánosságra hozhatók. Az alperes személyében beállott jogutódlás folytán az alperesnek tisztában kell lennie azzal, hogy a jogutódlással az általa kezelt adatok nyilvánosságát is köteles biztosítani. A

felperes előadta azt is, hogy aránytalan érdeksérelmet nem okoz a kért adatok kiadása. A felperes előadta azt is, hogy a piaci verseny nem lehet akadálya a közérdekű adatok kiadásának. Az MEKH határozataira tekintettel arra is hivatkozott, hogy ugyanazon adatokat kéri kiadni, amelyek közlésére a hivatal is felhívta az alperest.

- [10] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a 2013. szeptember 30. előtt kötött és módosított szerződések és az azok alapján történt földgázbeszerzések nem állami tulajdonosi viszonyok mellett jöttek létre, így az erre vonatkozó adatok nem közérdekű adatok. Hivatkozott arra is, hogy a 2013. év egészére vonatkozóan kötött szerződések adatai a 2013. szeptember 30. napját megelőző és azt követő időszak vonatkozásában nem különíthetők el. Előadta azt is, hogy a beszerzési források nincsenek elkülönítve értékesítési célok - egyetemes és nem egyetemes szolgáltatók részére történő értékesítés - szerint, az alperes egységes beszerzési portfólióból értékesít a belföldi egyetemes és nem egyetemes szolgáltatók, valamint a külföldi szerződéses partnerei részére. Az alperes másodlagosan hivatkozott arra, hogy a kért adatok üzleti titoknak minősülnek. Hivatkozott a piaci versenyre abban a körben, hogy amennyiben nyilvánosságra kerül, hogy az alperes milyen beszerzési áron jut hozzá a földgázhoz, az a továbbértékesítés során az alperesi eladói pozícióit gyengíti mind a versenytársakkal, mind a szerződő partnerekkel szemben. Az alperes hivatkozott továbbá a földgáz-kereskedelmi szerződésekben szokásos ToP (Take or Pay) szerződési feltételrendszerre, amelynek lényege, hogy a vevő egy bizonyos, szélső értékek között meghatározott földgázmennyiség vételárának megfizetését vállalja abban az esetben is, ha az adott mennyiséget ténylegesen nem veszi át. Az adott mennyiségi sávtól való eltérést kötbér szankcionálja, azonban a kötbér a további „halasztottan” megvásárolt gáz vételárába beszámít. Amennyiben a szerződésekből nyilvánosságra kerülnek a konkrét ToP feltételek, az azzal érintett értékesítési mennyiség-sáv és a vételár, akkor a jövőre nézve következtetéseket lehet levonni az éves keretből fennmaradó mennyiségekre, s ez ugyancsak sérti az alperes üzleti érdekeit.
- [11] Az alperes közölte azt is az MEKH határozatai, valamint a 2452/2014. számú határozatot hatályon kívül helyező jogerős ítélet kapcsán rámutatott arra, hogy a felperes által kiadni kért adatok azonossága nem jelenti azt, hogy az alperes a felperes felé adatkiadásra lenne köteles, tekintettel arra, hogy a kért formájú és tartalmú adatállománnyal nem rendelkezik. Rámutatott arra is, hogy az MEKH-t a tudomásra jutott üzleti titok nyilvánosságának megakadályozására jogszabály kötelezi. Az alperes hivatkozott arra is, hogy a beszerzési szerződések nincsenek differenciálva aszerint, hogy a beszerzett mennyiségekből mennyi kerül továbbértékesítésre egyetemes és nem egyetemes felhasználók felé. Hangsúlyozta azt is, hogy az úgynevezett betáplálási pontok nyilvánosságával az alperesi versenytársak számára kiderülne, hogy

mekkora kapacitást kell megszerezniük az adott átadási ponton annak érdekében, hogy az alperes ne tudjon eleget tenni az orosz importszerződésből fakadó átvételi kötelezettségnek.

Az első- és másodfokú ítélet

- [12] Az elsőfokú bíróság a felperes pontosított keresetének részben adott helyt, és kötelezte az alperest, hogy a felperes által megadott elektronikus címre küldje meg. Az alperes (2013. október 1. napját megelőző elnevezése szerint ..) által 2012. május 1. napja és 2014. december 31. napja közötti időszakban kötött kiegészített vagy módosított földgázbeszerzési szerződéseket vagy szerződésmódosításokat (1. pont). Az alperes (2013. október 1. napját megelőző elnevezése szerint ..) által 2013. január 1-től 2013. december 31-ig terjedő időszakban vásárolt földgáz számlával (számlamásolattal) igazolt mennyiségeit és ellenértékeit havi bontásban szerződésenként (feltüntetve a szerződéses partnereket), azon belül betáplálási pontonként (ide nem értve a tárolói betáplálási pontot) (2. pont), valamint az alperes által 2014. január 1-től 2014. december 31-ig terjedő időszakban vásárolt földgáz számlával (számlamásolattal) igazolt mennyiségeit és ellenértékeit havi bontásban szerződésenként (feltüntetve a szerződéses partnereket), azon belül betáplálási pontonként, (ide nem értve a tárolói betáplálási pontot) (3. pont). Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította, és megállapította, hogy a felek a jogi képviselettel felmerült költségeiket maguk viselik. Ítéletének indokolásában az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy az adatkérés időpontjában az alperes egyedüli részvényese az .. Ez az alperesi részvény állami vagyonnak minősül, az állami vagyonról szóló törvény alapján az alperes közfeladatot ellátó szervnek minősül, így a rá vonatkozó Infotv. rendelkezése szerinti közérdekű adatokon túl közérdekből nyilvános minden az állami vagyonnal való gazdálkodásra és az azzal való rendelkezésre vonatkozó közérdekű adatnak nem minősülő adat. A felperes által kiadni kért adatok az állami vagyonnal gazdálkodás körében kötött szerződésekből kinyerhető adatok, így azok közérdekű adatnak minősülnek. A 2012. szeptember 30. előtt kötött szerződések kapcsán kifejtette, hogy a tulajdonosváltás a jogi személy szerződéseiből fakadó kötelezettségvállalásait nem érinti, azokban nem keletkezik cezúra a tulajdonosváltás időpontjában. Az alperesi társaságnak 2013. október 1. napjával számolnia kellett azzal, hogy mivel gazdálkodása a korábban keletkezett jogviszonyok alapján is immáron állami forrásokból történik, a szerződések alapján nyújtott szolgáltatásokra és az ellenszolgáltatásokra vonatkozóan is adatközlésre köteles. Az elsőfokú bíróság rögzítette: Az alperes gazdálkodásának forrásai keletkeztetik adatszolgáltatási kötelezettségét, mivel a gazdálkodás forrása közvetetten, döntően állami vagyon, annak felhasználása közügy, így az igény az ezzel kapcsolatos adatok nyilvánossága. Az üzleti

titokra való hivatkozás megalapozatlansága körében az elsőfokú bíróság hivatkozott az Infotv. 27. § (3) bekezdésére. Ugyanezen jogszabály alapján utalt arra, hogy a nyilvánosságra hozatal nem eredményezhet olyan adatokhoz való hozzáférést, amelyek megismerése az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna, feltéve, hogy ez nem akadályozza meg a közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a kiadni kért adatok üzleti titoknak minősülnek, hiszen kétségtelen az, hogy a szerződések adataiból a versenytársak az alperes piaci magatartására vonatkozóan következtetéseket vonhatnak le, a piaci viszonyokat befolyásolhatják, ezzel hátrányosan befolyásolva az alperes piaci helyzetét, azon keresztül pedig az egyetemes szolgáltatói földágzárak jövőbeni alakulását. Az elsőfokú bíróság az érdekek mérlegelése mellett ugyanakkor üzleti titokként kezelés mellett is indokoltnak látta az adatkiadásra kötelezést. Álláspontja szerint az adatkiadás elmaradása megakadályozná, ellehetetlenítené a közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét, másrészt a kiadást kérő személynek számolnia kell az adatkiadás következményeivel. Az elsőfokú bíróság szerint az adatok nyilvánosságra kerülése és a konkurens társaságok tudomására jutásának lehetősége befolyásolja az alperes piaci pozícióját, ezáltal a gáz ára az egyetemes szolgáltatókkal szerződő fogyasztók számára hátrányosan módosulhat, ezt az adatnyilvánosság folytán az állampolgároknak el kell viselniük, ez ugyanis az adatnyilvánossággal együtt járó (nem szükségszerű) következmény lehet.

- [13] Összességében arra a következtetésre jutott, hogy a közérdekű adatok nyilvánosságából fakadó jogok gyakorlása a közérdekű adatok kiadása nem jár aránytalan alperesi érdeksérelemmel. Hivatkozott döntése indokolásaként arra is, hogy a közérdekű adat megismerése iránti igény teljesítésének megtagadása tekintetében a megtagadás alapját szűken kell értelmezni. Közérdekű adat megismerésére irányuló igény teljesítése kizárólag abban az esetben tagadható meg, ha a megtagadás alapjául szolgáló közérdek nagyobb súlyú a közérdekű adat megismerésére irányuló igény teljesítéséhez fűződő közérdeknél.
- [14] Az elsőfokú bíróság a felperes adatigénylését abban a körben utasította el, hogy összefoglaló kimutatás kiadására nem volt kötelezhető, mert nem nyert bizonyítást, hogy ilyen kimutatást az alperes valaha készített volna, egyébként pedig a szerződésekből az adatokat a felperes egyébként is kinyerheti. Ugyancsak elutasította a keresetnek azok részét, amely az adatok szétbontását igényelte egyetemes, illetve nem egyetemes szolgáltatásra jogosultak részére történő értékesítés vonatkozásában. Álláspontja szerint a felperes ez irányú keresetmódosítása elkésett.
- [15] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezéseit nem érintette, fellebbezett része rendelkezéseit részben

megváltoztatta, és az alperest feljogosította, hogy a rendelkező részben konkrétan, tételesen megjelölt szerződések konkrétan megjelölt pontjait kitakarja. Egyebekben a per fő tárgya tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és úgy rendelkezett, hogy a peres felek az első- és másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik. A jogerős ítélet megállapította, hogy fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett az elsőfokú bíróság keresetet elutasító rendelkezése, ezért a másodfokú bíróság csak a fellebbezéssel érintett részben bírálhatta felül az elsőfokú határozatot. A jogerős ítélet megállapította, hogy bizonyítási kötelezettségről az elsőfokú bíróság megfelelő, kellően egyediesített tájékoztatást adott. Az alperes marasztalására nem azért került sor, mert az elsőfokú bíróság az általa szükségesnek tartott szakértői bizonyítási kötelezettségről az alperest nem tájékoztatta.

- [16] A jogerős ítélet kiemelte: A többségi állami tulajdonba kerülést megelőzően keletkezett adatok is közérdekű adatok, mivel azok keletkezési időpontjától függetlenül a többségi állami tulajdonban lévő közfeladatot ellátó adatkezelő kezelésében vannak, és a tevékenységére vonatkoznak. Az Infotv. 3. § 5. pontja alapján nem szűkíthető le a közérdekű adatok köre a közérdekű feladat ellátása során keletkező adatokra, hanem a jogszabályhely a kezelt és a tevékenységére vonatkozó adatokat is ide sorolja. Ezeket külön nevesíti. Utalt arra a jogerős ítélet, hogy a korábban megkötött és hatályos szerződések az adatkezelő tevékenységét alapvetően meghatározhatják.
- [17] A jogerős ítélet szerint az elsőfokú bíróság helyesen ítélte vizsgálandónak azt, hogy a kért adatok kiadása okoz-e az alperesnek az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet vagy sem. Helytelennek találta ugyanakkor azt az értelmezést a másodfokú bíróság, hogy a kereset teljesítése azon indok alapján nem lehetséges, hogy a közérdekű adatok megismerése csak az első fokú bíróság által meghatározott módon biztosítható.
- [18] A jogerős ítélet rámutatott: A per folyamatban léte alatt hatályba lépett úgynevezett takarékosági törvény 7/I. § (1) bekezdésére és az 1. sz. mellékletre sem vonatkozott a 8. § (8) bekezdésének azon rendelkezése, hogy a folyamatban lévő ügyekre is alkalmazni kell. A kifogásolt (1) bekezdés ezért a perben nem volt alkalmazható, ezért erre, valamint az 1. sz. mellékletre alapított hivatkozások nem foghattak helyt. A jogi helyzet ebben a tekintetben egyértelmű volt, ezért a jogerős ítélet nem látott okot az Alkotmánybíróság megkeresésére. Ugyanakkor az úgynevezett takarékosági törvény 8. § (8) bekezdése alapján az alperesi fellebbezés kiegészítésében foglalt 7/I. § (2) és (3) bekezdésének rendelkezéseit figyelembe kellett venni. Rögzítette: Az úgynevezett takarékosági törvény 7/I. § (2) bekezdése szerint nem ismerhető meg az olyan üzleti tevékenységgel kapcsolatos adat, melynek más által történő megszerzése vagy nyilvánosságra hozatala a köztulajdonban álló gazdasági társaság, valamint az általa irányított vállalkozás

üzleti tevékenysége szempontjából aránytalan sérelmet okoz. A (3) bekezdés alapján aránytalan a sérelem, ha a vállalkozás versenytársát indokolatlan előnyhöz juttatja.

- [19] A jogerős ítélet figyelembe vette a 7/2016. (IV.6.) AB határozat során értékelt, a postai szolgáltatásokról szóló 2012. évi CLIX. törvény 53. § (4) bekezdésének új rendelkezéseihez hasonló szabályozási tartalommal bírnak (üzleti tevékenység szempontjából aránytalan sérelem, indokolatlan versenyelőny), így az AB határozat szempontjait is figyelembe kell venni. Az adott AB határozat kifejtette, hogy az új rendelkezés alkalmazása azért nem jelentett tiltott visszaható hatályú jogalkotást, mivel olyan nyilvánosságkorlátozást tett lehetővé, amit az Infotv. 27. § (3) bekezdése is megengedett. Így a szabályozási környezetet a közérdekű adatigénylésre nézve nem változtatja meg hátrányosan.
- [20] Ebben a körben a jogerős ítélet megállapította, hogy az alperesnek olyan üzleti tevékenységben jelentkező adatok mások általi megismerésével járó sérelmet kellett bizonyítani, ami aránytalannak minősül. Ennek a sérelemnek meg kell haladnia azt a versenyelőnyt, amit a közérdekű adatokat kezelő vállalkozásnak versenytársaival szemben jellegéből fakadóan el kell viselnie. A versenyelőny nyilvánvalóan indokolatlan és aránytalan sérelmet okoz, ha a közérdekű adatok megismerése jelentős üzleti, illetve versenyhátrányt eredményez, ami piaci helyzetét hátrányosan befolyásolja. Rögzítette ugyanakkor, hogy a nyilvánosságot korlátozó jogszabályi rendelkezéseket minden esetben megszorítóan kell értelmezni, mindig az adott eset körülményeinek mérlegelésével dönthető el, hogy a nemzeti vagyonnal gazdálkodó vagy azzal rendelkező piaci szereplő gazdasági társaságok üzleti titokká minősített adatainak megismerése korlátozható-e. A jogerős ítélet egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy ennek a kérdésnek a megítélése az adott esetben nem igényelt különleges szakértelmet, a sérelem aránytalanságának megítélése az üzleti titokhoz fűződő jog és a közérdekű adatok megismeréséhez való jog közötti alapjogi mérlegelésre tartozik, ez nem szakértői kérdés, hanem a bíróság feladata.
- [21] A jelen esetben megállapítható volt, hogy az alperes csatolta zárt kezelés mellett az üzleti titokként kezelt szerződéseit, és az egyes szerződéses rendelkezések megismerése kapcsán keletkező hátrányokról részletes nyilatkozatot tett. Jelen esetben az alperes a piacon jelentős erővel rendelkezik, a többi piaci szereplő is túlnyomórészt állami tulajdonban áll, az üzleti tevékenységében ezért az információ kikerülése nem jelent sérelmet a felperes szerint.
- [22] A másodfokú bíróság megállapította, hogy azt az elsőfokú bíróság helyesen értékelte, hogy kizárólag az alperes piaci helyzetével az aránytalan sérelem nem cáfolható. Megállapítható volt, hogy a földgáz-kereskedelmi piac nem homogén, ott több szereplő van, a piac változik. Általánosságban nem volt megállapítható, hogy az alperest versenyhelyzeténél fogva vagy más állami szereplők miatt

nem érinthetnék jelentősen az adatkiadással együtt járó hátrányok. A másodfokú bíróság elemezte a zártan kezelt szerződéseket, és azokból megállapította, hogy a kérelem benyújtásakor és elbírálásakor számos szerződés, vagy azoknak a szerződést követő időszakra vonatkozó rendelkezése volt hatályban. Azt is elfogadta az alperes érveléséből, hogy az üzleti évek lezártága önmagában az aránytalan sérelmet nem zárja ki, ebből még az sem következik, hogy valamennyi kiadni kért adat nyilvánosság általi megismerése aránytalan sérelmet okoz számára.

[23] A jogerős ítélet az elsőfokú bírósággal szemben egyedileg szükségesnek tartotta vizsgálni a konkrét, kitakarni kért szerződéses rendelkezéseket, és az elsőfokú bíróság ítéleti következtetéseivel csak részben értett egyet. A jogerős ítélet az egyedi vizsgálat alapján elfogadta, hogy a hatályos szerződések a lejárt szerződésekből megmaradt utókötelezettségek, a hatályosan egyező feltételek esetében a szerződéses partnerekre hosszú távú szerződések beadványaiban megjelölt kockázatot tükröző feltételeire, árképekre, árfelülvizsgálatra, fix árra, mennyiségi kötelezettségre vonatkozó, valamint ezeket meghatározó szám, dátum adatai, az átvételi pontra, a ToP feltételekre, valamint az éves szerződött mennyiségre vonatkozó szerződéses rendelkezések különösen érzékeny, a kereskedelemmel foglalkozó alperes aktuális szerződéses kötelezettségeit, pozícióját, kockázatvállalási és üzleti lehetőségeit feltáró információk. Ezek ismeretében a kereskedelmi tevékenységet végző alperes kifejezetten hátrányos ügyletek megkötésére kényszeríthető, az információk nyilvánossá tétele az alperes piaci helyzetét valóban hátrányosan módosíthatja. Ezek kiadása tekintetében nemcsak az érdeksérelem elvi lehetősége, hanem a versenytárs általi megismerés esetén a közérdekű adatok megismerésének jogával nem indokolható aránytalan sérelem, a versenytárs javára az indokolatlan előny is megállapítható volt. A jogerős ítélet ezért ebben a körben – követve az alperes 11. sorszámú beadványában megjelölt pontokat és a zártan kezelt iratoknál alkalmazott jelöléseket – az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és úgy rendelkezett, hogy azok kitakarására az alperest feljogosítja.

[24] A jogerős ítélet ugyanakkor megállapította, hogy az alperes a kereseti kérelemmel érintett és az általa csatolt szerződések tekintetében aránytalan sérelmet nem tudott bizonyítani. A másodfokú bíróság szerint a nem hatályos szerződésekből, a teljesített ügyletekből, az árból és mennyiségből az egyéb körülmények hosszú távú szerződéses feltételek, kötelezettségek, kapacitások ismerete hiányában nem lehetett olyan egyértelmű következtetéseket levonni az alperes üzleti tevékenységére, kereskedelmi gyakorlatára, beszerzési portfóliójára, amely biztosíthatóan aránytalan sérelmet jelentene. Önmagában az a körülmény, hogy egy múltbéli tevékenységet reprezentáló adathalmazból bizonyos információk nyerhetők, a jelen idejű üzleti érdekeket nem érinti olyan mértékben, hogy az aránytalan

sérelemként lenne azonosítható. A lejárt szerződések megismerése a tárgyalási pozíciókat esetlegesen befolyásolhatja, de a múltira vonatkozó információ nem kizárólagos és nem elsődleges meghatározója a rövidebb lejáratú ügyleteknél kialakítható szerződéses mennyiségi és árfeltételeknek. Álláspontja szerint mennyiség tekintetében az a felperes aktuális igényének, illetve az ár vonatkozásában az adott időpontban, a választott ügyletre vonatkozó nemzetközi árfolyamnak van meghatározó hatása. Mindezekre tekintettel a lejárt, teljesített és megszűnt szerződések, feltételek, ár és mennyiségi adatainak ismeretéből fakadó lehetséges hátrányok nem közvetlenek, és nem szükségszerűek, hatásuk egyéb körülményektől is függ. Ebből következően ezen szerződések megismerése által az alperesi üzleti tevékenységben aránytalan sérelem bekövetkezése nem igazolható. Az ún. takarékosági tv. 7/I. § (2) és az Info tv. 27. § (3) bekezdése értelmében az ezen adatok megismeréséből fakadó esetleges sérelmeket az alperesnek a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő jog érvényesülése érdekében el kell viselnie.

- [25] A másodfokú bíróság a kiadni kért és jogerősen kiadni rendelt adatok mennyiségét és a kérelmeket együttesen értékelve arra jutott, hogy a felek pernyertességének és pervesztességének aránya közel egyenlő, ezért úgy határozott, hogy a peres felek az első és másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk kötelesek viselni.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [26] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen kérte a jogerős ítélet megváltoztatását, és a felperes keresetének teljes elutasítását. Másodlagosan kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett az eljárt bíróságok új eljárásra, és új határozat hozatalára utasítását azzal, hogy a Kúria írja elő igazságügyi szakértő bevonását. Megsértett jogszabályként hivatkozott a Pp. 3. § (3) bekezdésére, a 206. § (1) bekezdésére, az Infotv. 26. § (1) és 31. § (2) bekezdésére, valamint a 2009. évi CXXII. tv. (Takarékossági tv.) 7/I. § (1) bekezdésére, és 8. § (8) bekezdésére. Fenntartotta azon álláspontját, hogy az úgynevezett Takarékosági tv. 7/I. § (1) bekezdése alapján a kért adatok nem ismerhetők meg 2016. június 18-ától. Kifejtette ebben a körben, hogy a jogalkotói akarat az azonnali titkosság megteremtésére irányult, nemzetbiztonsági okokból, külügyi kapcsolatokra, központi pénzügyi érdekekre és a tisztességes gazdasági tevékenység folytatására figyelemmel. Hivatkozott arra, hogy a jogerős elbírálás előtt lépett hatályba a módosított jogszabály, és ezt a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta. Álláspontja szerint a jogerős ítélet mérlegelési hibát követett el akkor, amikor a különböző típusú szerződéseket megkülönböztette oly módon, hogy melyek voltak az „élő”, valamint a „lejárt” szerződések.

Álláspontja szerint egyértelműen szakértői bizonyításra tartozik, hogy melyek lehetnek az üzleti tevékenység folytatása szempontjából lényeges információk. A kérelem szerint figyelmen kívül hagyták azt a körülményt, hogy a felperes által kért csoportosításban az adatok ilyen formában ténylegesen nem léteznek. Több ezer egyenkénti adat párosításáról is szó van, ezért hatalmas idő és energia igényel jár az adatok ilyen módon történő előállítás, amely aránytalan terhet jelent az alperesre. Az alperes szerint ebben a körben a felperesnek kellett volna bizonyítania azt, hogy kért formában létezik adat.

- [27] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Előadta, hogy a módosított 2009. évi CXII. tv. 7/I. § (1) bekezdése a jelen esetben nem alkalmazható, mivel a jogszabály 8. § (8) bekezdése csak a 7/I. § (2), (3) bekezdésére vonatkozik. Kihangsúlyozta, hogy a keresetet a keresetlevél benyújtásakor hatályos szabályok szerint kell elbírálni. Ebben az esetben a jogszabály kifejezetten rögzítette, hogy mely szabályokat kell a folyamatban lévő ügyben is alkalmazni. Álláspontja szerint a jogerős ítélet helytálló mérlegelést végzett, annak felülvizsgálatára nincs elegendő alap.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [28] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [29] A Pp. 275. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A (2) bekezdés értelmében a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A felülvizsgálati eljárásban általánosan érvényesül a felülmérlegelés tilalma, azaz nincs helye a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének. Jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes mérlegelése alapozhat meg. (BH. 1990.44., BH 2013.119.)
- [30] Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (továbbiakban: Infotv.) 1. §-a szerint a törvény célja az adatok kezelésére vonatkozó alapvető szabályok meghatározása annak érdekében, hogy a természetes személyek magánszféráját az adatkezelők tiszteletben tartsák, valamint a közügyek átláthatóság, a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez és terjesztéséhez fűződő jog érvényesítésével megvalósuljon. A 3. § 5. pontja szerint közérdekű adat az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó, vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső bármilyen módon vagy formában rögzített

információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat. A 3. § 6. pontja értelmében közérdekből nyilvános a közérdekű adat fogalma alá nem tartozó minden olyan adat, amelynek nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli. A 26. § (1) bekezdése szerint az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szervnek vagy személynek lehetővé kell tennie, hogy a kezelésében lévő közérdekű adatot és közérdekből nyilvános adatot - az e törvényben meghatározott kivételekkel - erre irányuló igény alapján bárki megismerhesse. A 27. § (3) bekezdése értelmében közérdekből nyilvános adatként nem minősül üzleti titoknak a központi és a helyi önkormányzati költségvetés, illetve az európai uniós támogatás felhasználásával, költségvetést érintő juttatással, kedvezménnyel, az állami és önkormányzati vagyon kezelésével, birtoklásával, használatával, hasznosításával, az azzal való rendelkezéssel, annak megterhelésével, az ilyen vagyont érintő bármely jog megszerzésével kapcsolatos adat, valamint az az adat, amelynek megismerését vagy nyilvánosságra hozatalát külön törvény közérdekből elrendeli. A nyilvánosságra hozatal azonban nem eredményezheti az olyan adatokhoz - így különösen a védett ismerethez - való hozzáférést, amelynek megismerése az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna, feltéve hogy ez nem akadályozza meg a közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét.

- [31] Az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése szerint mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez. A 39. cikk (2) bekezdése értelmében a közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával. A közpénzeket és a nemzeti vagyont az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni. A közpénzekre és a nemzeti vagyonra vonatkozó adatok közérdekű adatok.
- [32] A jelen esetben az önmagában nem volt vitatott, hogy az alperes tulajdonosi szerkezetére, az abban meghatározó Magyar Villamos Művek tulajdonlására figyelemmel, állami, illetve nemzeti vagyonról van szó, így a kért adatok közérdekű adatnak minősülnek. Az Infotv. 30. § (5) bekezdése szerint, ha a közérdekű adat megismerése iránti igény teljesítésének megtagadása tekintetében törvény az adatkezelő mérlegelését teszi lehetővé, a megtagadás alapját szűken kell értelmezni, és a közérdekű adat megismerésére irányuló igény teljesítése kizárólag abban az esetben tagadható meg, ha a megtagadás alapjául szolgáló közérdek nagyobb súlyú, a közérdekű adat megismerésére irányuló igény teljesítéséhez fűződő közérdeknél. A 31. § (2) bekezdése szerint a megtagadás

jogszerűségét és a megtagadás indokait, illetve az adatigénylés teljesítéséért megállapított költségtérítés összegének megalapozottság az adatkezelőnek kell bizonyítania.

- [33] Az alperes felülvizsgálati kérelmében kifogásolta, hogy az eljárás elsőfokú bírósága nem adott megfelelő tájékoztatást részére az őt terhelő bizonyítási kötelezettségről. A Kúria szerint ilyen mulasztás nem állapítható meg, miután maga az Infotv. határozza meg a korábbiak szerint, hogy a bizonyítás az adatkezelőt terheli. Természetesen az alperes számára adott a lehetőség a szakértői bizonyítás indítványozására, ami meg is történt. A Kúria szerint ugyanakkor a jogerős ítélet érdemben is helytállóan ítélte meg azt, hogy alapvetően jogi kérdés megítéléséről van szó az aránytalan sérelem meghatározásánál, amelyben ténylegesen nincs szükség szakértői bizonyítás bevezetésére.
- [34] A Kúria szerint azt is helytállóan ítélte meg a jogerős ítélet, hogy az ún. takarékosági törvény (2009. évi CXXII. tv.) 2016-os módosítása a jogszabály 7/I. § (1) bekezdése tekintetében nem teszi alkalmazhatóvá ugyanezen jogszabály 1. sz. mellékletét és 8. § (8) bekezdését. Ebből megállapíthatóan külön törvény nem tiltja meg a kért adatok kiadását. Önmagában a jogalkotói szándék az esetleges azonnali titkosítása, illetve az arra való hivatkozás nem pótolja a precíz, tételes jogi rendelkezést. Megjegyzi a Kúria azt, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának következetes gyakorlata szerint az egyedi, folyamatban lévő ügyekben jogalkotásra való beavatkozás egyébként uniós jogelveket sért. Fontosnak tartja rögzíteni a Kúria azt is, hogy felismerhetetlenné tétel (kitakarás) lehetőségéről a másodfokú bíróság a szerződések tételes vizsgálata alapján határozott, és megfelelően rögzítette a mérlegelésének alapelveit is. A Kúria szerint a szükséges egyedi mérlegelést a jogerős ítélet megfelelően elvégezte, annak felülmérlegelésére ok nem volt.
- [35] A Kúria szerint nem volt megalapozott az alperes védekezése a kért adatok hiányára hivatkozással. A felperes pontosított keresete alapvetően olyan adatok kiadására irányult, amelyet a felperes az MEKH felhívására végül is szolgáltatni tudott.
- [36] Összességében megállapítható volt, hogy a jogerős ítélet helytállóan, jogszabálysértés nélkül kötelezte – a megengedett kitakarásokkal együtt – az alperestől kért adatok kiadására, ezért a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta, és az alperest kötelezte a felülvizsgálati eljárás költségeinek megfizetésére. Az eljárás illetékmentes.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [37] Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése, 39. cikk (2) bekezdése, 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 1. §, 3. § 5. és 6. pont, 26. § (1) bekezdése, 27. § (3) bekezdése, 31. § (2) bekezdése, 2009. évi CXXII. tv. 7/I. § (1) bekezdése, 8. § (8) bekezdése, Pp. 78. § (1) bekezdése, 164. § (1) bekezdése, 206. § (1) bekezdése, 275. § (3) bekezdése.

Záró rész

- [38] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az alperes kérelmére tárgyaláson bírálta el. A pervesztes alperes tartozik megfizetni a felperesnek a 32/2003. (VII.22.) IM rendelet alapján meghatározott mértékű felülvizsgálati eljárási költségét. Az eljárás illetékmentessége az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. 57. § o) pontján alapul.

Budapest, 2017. szeptember 20.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

AM

tisztviselő